

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 11 lipca 2013 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
i ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, opiniuje go negatywnie, zgłaszając następujące uwagi.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że projektowane zmiany, jak i ich uzasadnienie, w żaden sposób nie odnoszą się do istniejących regulacji, które w ocenie Rady w pełni gwarantują należyłą ochronę interesów stron postępowania. Nadto z lakonicznego uzasadnienia projektu wynika, że nie przeprowadzono analizy akt spraw pod względem zasadności i celowości wprowadzenia do postępowania karnego instytucji pełnomocnika będącego osobą najbliższą dla strony.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa pomoc prawna w postępowaniu karnym winna być świadczona wyłącznie przez podmioty profesjonalne. Jedynie wówczas zapewniona będzie należyta ochrona praw pokrzywdzonego. W odniesieniu do oskarżonego pełnomocnik fachowy – obrońca, jest obowiązany do podejmowania czynności jedynie na jego korzyść, co dodatkowo zapewnia także ochronę. Projektowane zmiany nie przewidują w tym zakresie odpowiedniego stosowania wymienionej zasady w odniesieniu do pełnomocników będących osobami najbliższymi. Rada podkreśla też, że zarówno adwokat jak i radca prawny za swoje działania odpowiadają dyscyplinarnie przed odpowiednimi organami samorządu zawodowego.

Nowe przepisy nie precyzują, czy jednocześnie strona postępowania będzie mogła zatrudnić zarówno pełnomocnika fachowego jak i osobę najbliższą, co spowoduje wiele trudności w praktyce. Na rzecz strony bowiem będą mogły być podejmowane różnorakie czynności, zarówno na jej korzyść jak i niekorzyść.

Przepisy nie rozstrzygają kwestii kolizji wniosków dowodowych złożonych przez pełnomocnika profesjonalnego i osobę najbliższą. Sytuacja taka może mieć miejsce chociażby w przypadku wniosku w przedmiocie powołania biegłego. Projektodawca nie określił, czy to sąd rozstrzygający sprawę winien dokonywać wyboru wniosku dowodowego spośród wszystkich złożonych w imieniu strony. W projektowanym zakresie przepisy generować będą kolizje interesów oskarżonego i czynności procesowych.

Rada podnosi i podkreśla jednocześnie, że w istniejących przepisach kodeksu postępowania karnego zawarte są regulacje zapewniające należytą ochronę interesów i praw zarówno pokrzywdzonych jak i oskarżonych. Pokrzywdzony bowiem, który nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego może zwrócić się do sądu o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W przepisie mowa jest o pełnomocniku fachowym. Oskarżony natomiast musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę. Ta ostanía norma nie została przeniesiona w projektowanych zmianach do przepisów o pełnomocnikach będących osobami najbliższymi.